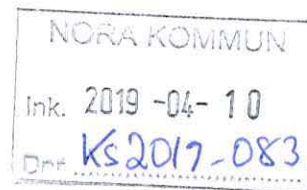

Delgivning KF

NORA KOMMUN

2019-04-04

Revisorerna

Till: Kommunstyrelsen
För kännedom: Kommunfullmäktige

Revisionsrapport över årsredovisning 2018

Kommunrevisorerna i Nora kommun har granskat kommunens årsredovisning för år 2018.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap KL bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat (2 §). Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande (1 §). Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

Vid granskning av kommunens årsredovisning har noterats ett antal avvikelser mot kommunala redovisningslagen och god redovisningssed (se rapport granskning av årsredovisning 2018).

Utöver ovan nämnda avvikelser bedömer vi att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning samt i allt väsentligt har upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

I den av fullmäktige fastställda budgeten för 2018-2020 finns fyra finansiella målsättningar med betydelse för god ekonomisk hushållning. Samtliga finansiella mål har uppnåtts 2018.

När det gäller verksamhetsmässiga mål av betydelse för god ekonomisk hushållning finns det i den av fullmäktige fastställda budgeten för 2018-2020 totalt tolv målsättningar inom tre målområden. Målsättningarna är dock inte nedbrutna i indikatorer varför det i årsredovisningen inte sker någon uppföljning av måluppfyllelse. I likhet med de senaste åren har vi därför inte kunnat bedöma om målen för god ekonomisk hushållning uppnåtts i detta avseende.

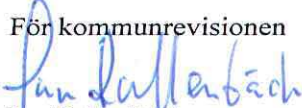
För att kommunstyrelsen ska kunna ha en styrning och kontroll av verksamheten krävs att det finns tydliga mål. Detta är också en förutsättning för att fullmäktige och revisorerna ska kunna följa upp att kommunstyrelsen utför sitt uppdrag i enlighet med fullmäktiges mål.

Vi anser att kommunens bedömning av måluppfyllelsen tydligt bör framgå av årsredovisningen.

Vi bedömer att årsredovisningen, utöver de noteringar som gjorts i granskningen av årsredovisningen 2018, i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de fyra finansiella mål som fullmäktige uppställt. Avseende verksamhetsmålen har ingen uppföljning gjorts vilket innebär att vi inte kan bedöma måluppfyllelsen.

Vi delar kommunledningens uppfattning att balanskravet har uppfyllts för 2018.

För kommunrevisionen

Jan Kallenbäck
Ordförande

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2018-12-31

Granskningsrapport

Nora kommun

KPMG AB

2019-04-04

Antal sidor 13

Nora kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2018-12-31

2019-04-04

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	1
1.1	Räkenskaperna och årsredovisningen	1
1.2	Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål	2
2	Bakgrund	2
2.1	Syfte och revisionsfråga	2
2.2	Revisionskriterier	2
2.3	Metod och avgränsningar	3
2.4	Ansvarig nämnd	3
2.5	Projektorganisation/granskningsansvarig	3
3	Resultat av granskningen	4
3.1	Årsredovisningen	4
3.2	Redovisningsprinciper	4
3.3	Balanskrav	5
3.4	Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning	6
3.5	Resultaträkning	8
3.6	Balansräkning	10
3.7	Kassaflöde	10
3.8	Investeringsredovisning	11
3.9	Borgensåtaganden	11
3.10	Sammanställd redovisning	11
3.11	Iakttagelser vid granskning av bokslut och årsredovisning	12

Nora kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2018-12-31

2019-04-04

1 Sammanfattning

Vi har av Nora kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska bokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2018. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2018.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap KL¹ bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för revisionsberättelsen.

1.1 Räkenskaperna och årsredovisningen

De väsentligaste slutsatserna från granskningen kan sammanfattas enligt följande:

- Lön avseende utfört arbete under december som utbetalas månaden efter (ex. lön till timanställda, ob-ersättning) har i likhet med tidigare år inte beaktats i bokslutet (ca 4,8 mnkr inkl. påslag för sociala avgifter). I och med att kommunen tillämpar samma princip varje år belastas kommunens resultat med lönekostnader för tolv månader varje år. Dock är löneskulden vid bokslutstidpunkten för låg med 4,8 mnkr i och med att upplupna löner för december 2018 inte bokförts i årsbokslutet.
- I år belastas koncernen med en nedskrivning på 12 mnkr avseende den gamla skolbyggnad som inrymmer Karlsängskolan och som har redovisats i Nora Fastigheter AB. Redovisningsprinciperna avseende nedskrivningar skiljer sig åt mellan kommuner och aktiebolag. I den sammanställda redovisningen ska kommunens redovisningsprinciper tillämpas. Enligt kommunala redovisningsprinciper aktualiseras en nedskrivning av en materiella anläggningstillgångar endast när tillgången inte längre uppfyller sin servicepotential. I detta fall har vi fått information om att gamla skolbyggnaden fortfarande används till skolverksamhet och tanken är att den ska göra det tills nya skolbyggnaden står klar, hösten 2023. Eftersom den gamla skolbyggnaden fortfarande uppfyller sin servicepotential borde nedskrivningen på 12 mnkr inte få genomslag i den sammanställda redovisningen i år, utan ha eliminerats.

Vi bedömer, beaktat ovan, att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

---

¹ Kommunallag (2017:725)

Nora kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2018-12-31

2019-04-04

1.2 Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål

Enligt bestämmelser i kommunallagen (KL) ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för den ekonomiska förvaltningen.

Finansiella mål

I den av fullmäktige fastställda budgeten för 2018-2020 finns fyra finansiella målsättningar med betydelse för god ekonomisk hushållning. Samtliga finansiella mål har uppnåtts 2018.

Verksamhetsmässiga mål

I december 2017 antog kommunfullmäktige en ny vision och nya övergripande mål för Nora kommun. I den av kommunfullmäktige antagna budgeten för 2018-2020 finns visionen och målområdena med. Arbetet med att bryta ned målen inom varje målområde till indikatorer har pågått under 2018 och antogs av kommunfullmäktige 2018-12-12.

I och med att det inte fanns några indikatorer antagna i budgeten avseende 2018 sker ingen uppföljning av prognostiserad måluppfyllelse för året i årsredovisningen. Vi har därför inte kunnat bedöma om målen för god ekonomisk hushållning uppnås 2018.

2 Bakgrund

Vi har av Nora kommuns revisorer fått i uppdrag att granska bokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2018. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2018.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap KL bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

2.1 Syfte och revisionsfråga

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, kommunal redovisningslag och god redovisningssed i kommuner och landsting. Resultatet av vår granskning utgör underlag för revisorernas utformning av revisionsberättelsen.

2.2 Revisionskriterier

Bedömningsgrund för vårt uttalande avseende huruvida årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad i enlighet med gällande lagar och regler bygger på följande revisionskriterier:

- Kommunallag och kommunal redovisningslag
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning, RKR, och Sveriges Kommuner och Landsting, SKL
- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

Nora kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2018-12-31

2019-04-04

2.3 Metod och avgränsningar

Vår granskning sker i den omfattning som följer av God revisionssed i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras av SKL² och Skyrev³. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att i allt väsentligt men inte absolut säkerhet försäkra oss att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- Förvaltningsberättelse
- Resultaträkningen
- Balansräkningen
- Kassaflödesanalysen
- Sammanställd redovisning
- Tilläggsupplysningar

Vad gäller avsättning och ansvarsförbindelse avseende pensionsåtagandet har vi förlitat oss på de uppgifter kommunen har erhållit från pensionsadministratören KPA. Vi har i vår granskning inte gjort någon aktuariell granskning.

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudie av relevanta dokument inklusive årsredovisningen
- Intervjuer med berörda tjänstemän
- Analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen samt revisorernas uttalande i revisionsberättelsen.
- Avstämning av väsentliga poster i resultat- och balansräkning mot erforderliga underlag. Översiktlig analys av övriga poster.

2.4 Ansvarig nämnd

Granskningen avser kommunstyrelsens årsredovisning.

Rapporten är faktagranskad av ekonomichefen.

2.5 Projektorganisation/granskningsansvarig

Granskningen har genomförts av Sofia Mårtensson, auktoriserad revisor.

---

² Sveriges Kommuner och Landsting

³ Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer

3 Resultat av granskningen

3.1 Årsredovisningen

Granskningen har omfattat bokslutet och årsredovisningen för 2018. Vi har granskat sådan information som är av finansiell natur och som har direkt koppling till den finansiella redovisningen i årsredovisningen i syfte att inhämta tillräckliga revisionsbevis på motsvarande som för granskning av de finansiella delarna i årsredovisningen.

Nämndernas förvaltningsberättelser regleras inte av lagen om kommunal redovisning⁴, KRL, utan betraktas som underlag till kommunens förvaltningsberättelse.

Bedömning

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Vi bedömer i stort att den information som lämnas i förvaltningsberättelsen ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning.

3.2 Redovisningsprinciper

I årsredovisningen anges under avsnittet "Redovisningsprinciper" att redovisningen skett enligt god kommunal redovisningssed med vilket avses i överensstämmelse med KRL och RKR:s rekommendationer.

I vår granskning har vi stickprovsvis granskat om detta påstående stämmer via intervjuer med ekonomichefen samt översiktlig avstämning av kommunens årsredovisning mot RKR:s gällande rekommendationer.

Bedömning

Vår bedömning utifrån väsentlighetsprincipen är att kommunen i huvudsak efterlever RKR:s rekommendationer.

Vi har dock noterat följande:

- I likhet med tidigare år sker avskrivningar på årets investeringar avseende materiella anläggningstillgångar, oavsett när under året anskaffningen sker, med 50 % av beräknad årlig avskrivning. Enligt RKR:s rekommendation 11.4 ska planerlig avskrivning av materiella anläggningstillgångar ske från och med den tidpunkt då tillgången är färdig att tas i bruk. Det innebär att kommunen i detta avseende inte följer rekommendationen från Rådet för kommunal redovisning.
- Enligt RKR:s rekommendation 18 ska investeringsbidrag och anslutningsavgifter initialt bokföras som skuld och sedan lösas upp och intäktsföras i takt med att investeringsobjekten skrivs av. I Nora kommun bokförs dock erhållna investeringsbidrag och anslutningsavgifter som reducerat anskaffningsvärde, vilket innebär att investeringsbidrag och anslutningsavgifter kvittas mot anskaffningsvärdet på investeringsobjektet. I likhet med föregående år rekommenderar vi kommunen att

⁴ Lag (1997:614) om kommunal redovisning

se över sin redovisningsmodell avseende investeringsbidrag och anslutningsavgifter så den är i överensstämmelse med god redovisningssed.

- I samband med försäljning av exploateringsfastigheter bokför kommunen i likhet med tidigare år inget resultat från försäljningen. Kommunen utgår istället från att anskaffningsutgiften för såld exploateringsfastighet uppgår till motsvarande belopp som försäljningspriset. Nettoeffekt i resultaträkningen blir således noll.

Motiveringen till den tillämpade principen är att kommunen inte vet anskaffningsutgiften för enskilda exploateringsfastigheter. Kommunen vet inte hur mycket nedlagda kostnader som hänför sig till respektive exploateringsfastighet och kommunen tillämpar inte heller någon fördelning av gemensamt nedlagda kostnader för hela exploateringsområden till enskilda fastigheter utifrån exempelvis markyta. Vi rekommenderar kommunen att se över sin redovisningsmodell inom detta område så att den är i överensstämmelse med god redovisningssed.

3.3 Balanskrav

En kommun ska enligt KL göra en avstämning av balanskravet och redovisa avstämningen i förvaltningsberättelsen. Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt KL regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte reglera ett negativt resultat. RKR har lämnat information⁵ om beräkning och redovisning av balanskravet utifrån tolkning av förarbeten till reglerna om balanskrav i KRL och KL.

I KL stadgas även att kommunerna ska ha en god ekonomisk hushållning, vilket får ses som ett överordnat krav och innebär i de allra flesta fall att det inte räcker med att intäkterna enbart täcker kostnaderna, eftersom det på längre sikt urholkar kommunernas ekonomi.

Kommunen redovisar en avstämning av balanskravet enligt KL i förvaltningsberättelsen. Kommunens överskott för året uppgår till 6,9 mnkr. I år förekommer inga balanskravsjusteringar, vilket gör att årets resultat efter balanskravsjusteringar sammanfaller med årets resultat på 6,9 mnkr.

Bedömning

I och med att kommunen redovisar ett positivt balanskravsresultat i år uppfylls kravet på en ekonomi i balans 2018.

Kommunen har tidigare år satt av medel till en resultatutjämningsreserv, RUR, vilken uppgår till 7 mnkr.

Eftersom kommunens balanskravsresultat för 2018 inte överstiger 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag är en avsättning av medel till resultatutjämningsreserv, RUR, ej möjlig i år.

---

⁵ Oktober 2015

3.4 Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

3.4.1 Finansiella mål

I den av fullmäktige fastställda budgeten för 2018-2020 finns fyra finansiella målsättningar med betydelse för god ekonomisk hushållning.

Nedan framgår kommunens bedömning av måluppfyllelsen (texterna är ej exakta citat).

Mål	Måluppfyllelse enligt årsredovisning
Målet är att årets resultat i snitt över en treårsperiod skall vara positivt och lägst uppgå till 1,5 % av skatteintäkter och generella statsbidrag.	Utfallet för år 2018 uppgår till 1,1 %. Kommunens resultatutfall 2018 och plan för de kommande två åren (2019-2020) innebär att målet är uppnått.
Målet är att årets resultat 2018 ska vara positivt och lägst uppgå till 0,29 % av skatteintäkter och generella statsbidrag.	Utfallet för år 2018 uppgår till 1,1 %, vilket innebär att målet är uppnått.
Investeringar och amorteringar skall finansieras av egna medel.	Nora kommun har inte upptagit några lån för att finansiera årets investeringar. Målet är därmed uppnått.
Verksamhetens nettokostnader ska understiga 100 % av skatteintäkter och generella statsbidrag	Kommunens nettokostnader utgör 99,3 % av skatteintäkter och generella statsbidrag. Målet är därmed uppnått.

Samtliga finansiella mål bedöms därmed ha uppnåtts 2018.

Bedömning

Vi delar kommunens bedömning om måluppfyllelsen av de finansiella målen.

Nora kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2018-12-31

2019-04-04

3.4.2 Verksamhetsmål

I december 2017 antog kommunfullmäktige en ny vision och nya övergripande mål för Nora kommun. I den av kommunfullmäktige antagna budgeten för 2018-2020 finns visionen och målområdena med.

Nora kommuns vision lyder:

Nora är regionens mest attraktiva boendekommun med 13 000 invånare 2030.

De övergripande målen för kommunen delas sedan in i tre områden:

- Hållbarhet
- Livskvalitet
- Attraktivitet

Arbetet med att bryta ned målen inom varje målområde till indikatorer har pågått under 2018 och antogs av kommunfullmäktige 2018-12-12.

Bedömning

I och med att det inte fanns några indikatorer antagna i budgeten avseende 2018 sker ingen uppföljning av prognostiserad måluppfyllelse för året i årsredovisningen. Vi har därför inte kunnat bedöma om målen för god ekonomisk hushållning uppnås 2018.

Vi rekommenderar att kommunens bedömning av måluppfyllelsen tydligt framgår av årsredovisningen. De verksamhetsmässiga målen bör ses som ytterligare en dimension i kommunens vidareutveckling av begreppet god ekonomisk hushållning. Vi vill framhålla vikten av att verksamhetsmålen i förekommande fall tydligt är kopplade till god ekonomisk hushållning och mätbara med tydliga indikatorer för måluppfyllelse.

3.5 Resultaträkning

Nedan redovisas en ekonomisk jämförelse av kommunens resultat.

Belopp i mnkr	Utfall 2018-12-31	Budget 2018	Prognos 2018 per 2018-06-30	Utfall 2017-12-31
Verksamhetens netto- kostnader	-633,2	-638,3	-651,2	-597,6
(varav jämförelsestörande)	(0,0)	(0,0)	(0,0)	(0,0)
Förändring i %, jmf med före- gående år	6,0 %	6,8 %	9,0 %	3,4 %
Skatteintäkter och stats- bidrag	637,4	639,4	638,2	614,5
Förändring i %, jmf med före- gående år	3,7 %	4,1 %	3,9 %	5,4 %
Finansnetto	2,7	0,7	2,6	1,9
(varav jämförelsestörande)	(0,0)	(0,0)	(0,0)	(0,0)
Årets resultat	6,9	1,8	-10,4	18,9
Nettokostnader inkl. finans- netto i relation till skatte- intäkter och bidrag	98,9 %	99,7 %	101,6 %	96,9 %

Kommentar

Årets resultat uppgår till 6,9 mnkr, vilket är 5,1 mnkr högre än budget. Årets resultat motsvarar ca 1,1 % av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Föregående år redovisade kommunen ett resultat på 18,9 mnkr. Nettokostnaderna har ökat med 35,6 mnkr (6,0 %) jämfört med föregående år samtidigt som skatteintäkter och generella statsbidrag ökat med 22,9 mnkr (3,7 %).

I föregående års resultat ingick ca 12,4 mnkr avseende ersättningar från Migrationsverket för placeringar av ensamkommande flyktingbarn som egentligen var hänförliga till tidigare år. Detta förklarar delvis varför kommunens resultat i år är betydligt lägre än vad det var föregående år.

I år har kommunen istället belastat resultatet med 5,3 mnkr genom att boka upp en avsättning avseende pensionsåtagande till aktiva förtroendevalda. Det är en ny princip för i år att kommunen redovisar dessa pensionsåtaganden. Tidigare har kommunen inte tagit upp pensionsförpliktelser till aktiva förtroendevalda och således inte följt god redovisningssed.

Nora kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2018-12-31
2019-04-04

Föregående år belastades resultatet dock med en nedskrivning av mark på 4,3 mnkr. Någon nedskrivning har inte aktualiserats i kommunen i år.

I finansnettot ingår en återbäring och ränteintäkt från Kommuninvest ekonomisk förening. I och med att kommunen betalade in en särskild insats till Kommuninvest under 2016 kom kommunen upp i maximal insatsnivå och behöver således inte betala in delar av återbäringen som årlig insats till Kommuninvest. Det innebär att kommunen nu får intäktsföra återbäringen som en finansiell intäkt från och med 2016. I år uppgick återbäring och ränteintäkt från Kommuninvest till 1,9 mnkr (f g år 0,9 mnkr).

3.5.1 Driftsredovisning

Kommunfullmäktige beslutade under 2014 om en ny politisk organisation. Fr.o.m. 1 januari 2015 övertog Kommunstyrelsen de ansvarsområden som tidigare legat på Barn- och utbildningsnämnden, Socialnämnden och Kultur- och fritidsnämnden. Den nuvarande politiska organisation i kommunen innebär att Kommunstyrelsen (KS) ansvarar för all verksamhet i kommunen med undantag av myndighetsutövning som handläggs av Individnämnden.

Kommunens verksamhet är numera organiserad i olika verksamhetsområden.

Årsredovisningen innehåller kommentarer till respektive verksamhetsområdes utfall i förhållande med budget.

Kommentar

Det föreligger ett totalt budgetöverskott inom driftredovisningen, dvs. exklusive finansförvaltningen, om 3,0 mnkr. Resultatutfallet är samtidigt 12,4 mnkr högre än prognosen i delårsbokslutet 2018-06-30 som uppgick till -9,4 mnkr.

De verksamhetsområden som uppvisar störst negativ budgetavvikelse är integrationsverksamheten och individ- och familjeomsorgen. Integrationsverksamheten uppvisar en negativ budgetavvikelse p.g.a. svårigheter att anpassa sin verksamhet till minskade intäkter från statsbidrag. Budgetavvikelsen inom individ- och familjeomsorgen förklaras i huvudsak av fler och dyrare placeringar.

Samtidigt uppvisar flera verksamhetsområden positiva budgetavvikelser. Exempelvis redovisar grundskolan en positiv budgetavvikelse, vilket bl.a. förklaras av vakanta tjänster. Kommunstyrelsen gör samtidigt ett stort budgetöverskott till följd av ett tillfälligt budgetanslag om 3,3 mnkr för oförutsedda händelser under 2018. Under året har endast 0,3 mnkr av anslaget för oförutsedda händelser använts. Därtill bidrar outnyttjat budgetanslaget för lönerevision (2,3 mnkr) och heltidsresan (2,4 mnkr) till Kommunstyrelsens positiva budgetavvikelse. Även verksamhetsområdet administration redovisar en positiv budgetavvikelse tack vare att budgeten för oförutsedda händelser inte utnyttjats fullt ut.

Vi ser det som angeläget att krav ställs på att verksamheterna håller sig inom tilldelade budgetramar samt vidtar åtgärder så snart det finns risk för budgetöverskridande. I detta sammanhang har kommunstyrelsen ett stort ansvar att inom ramen för sin uppsiktsplikt följa verksamheternas arbete och ställa krav på att åtgärder vidtas.

Vi vill också understryka vikten av att prognoserna håller en hög kvalitet för att kunna vidta åtgärder snabbt vid indikationer på underskott.

3.6 Balansräkning

Nedan redovisas en ekonomisk jämförelse av kommunens respektive koncernens finansiella ställning.

Belopp i mnkr	Kommunen		Koncernen	
	2018-12-31	2017-12-31	2018-12-31	2017-12-31
Balansomslutning	422,7	389,7	914,8	960,6
Redovisat eget kapital	240,1	233,1	120,2	187,1
Eget kapital inkl. ansvarsförpliktelse	-9,2	-25,0	-129,1	-71,0
Redovisad soliditet	57 %	60 %	13 %	19 %
Soliditet med hänsyn till ansvarsförpliktelse	negativt	negativt	negativt	negativt
Omsättningstillgångar	172,5	154,5	230,4	199,3
Avsättningar	64,5	53,1	64,5	54,1
Långfristiga skulder	0,0	0,0	591,0	591,0
Kortfristiga skulder	118,2	103,5	138,0	128,4
Balanslikviditet	146 %	149 %	167 %	155 %

Pensionsförpliktelser som redovisas som ansvarsförbindelser uppgår per 2018-12-31 till 249,3 mnkr (f g år 258,1 mnkr).

Kommentar

Kommunen har under perioden lämnat ett aktieägartillskott på 12 mnkr till det helägda dotterdotterbolaget Nora Fastigheter AB⁶. Aktieägartillskottet har lämnats för att täcka upp för en nedskrivning av fastighet (gamla Karlsängskolan) som bolaget gjort och som belastat bolagets egna kapital. Lämnat aktieägartillskott har medfört att kommunens bokförda värde på andelarna i bolaget har ökat med motsvarande belopp. Något nedskrivningsbehov på andelarna har inte identifierats.

För kommentar gällande koncernens finansiella ställning se avsnitt 3.10 Sammanställd redovisning.

3.7 Kassaflöde

Kassaflödesanalys beskriver hur verksamhet och investeringar finansierats och hur de har inverkat på verksamhetens likvida ställning. Den tillämpade modellen synes överensstämma med RKR:s rekommendation 16.2.

Årets kassaflöde är positivt med 9,1 mnkr och har ökat kommunens likvida medel till 124,8 mnkr vid årets utgång.

Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgår till 38,4 mnkr, samtidigt som årets investeringar har belastat likviditeten med 29,4 mnkr. Kommunen har under året inte haft några kassaflöden inom finansieringsverksamheten, vilket innebär att kommunens netto-upplåning är oförändrad.

⁶ Kommunfullmäktige 2018-06-13

Nora kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2018-12-31
2019-04-04

3.8 Investeringsredovisning

I årsredovisningen finns ett avsnitt om investeringar för perioden. Av redovisningen framgår att kommunens nettoinvesteringar 2018 uppgår till 18,0 mnkr, en avvikelse md 36,8 mnkr mot budgeterade investeringar för året på 54,8 mnkr.

Kommentar

Större del av investeringarna görs via kommunalförbundet Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen.

Budgetavvikelsen på 36,8 mnkr förklaras bland annat av att planerad investeringstakt inte följts gällande flera stora investeringsprojekt på grund av förseningar. Bl.a. har investeringar i Östra stranden, VA-ledning avseende reservvatten mellan Nora-Lindesberg, ombyggnation av ishallen och konstgräsplan inte skett i enlighet med planerad investeringstakt. Årets investeringsbudget avseende dessa projekt har således inte utnyttjats. Nämnade projekt förklarar 27,9 mnkr av årets budgetavvikelse.

3.9 Borgensåtaganden

Nora kommun har ingått borgen för lån till de helägda dotterbolagen Nora Fastigheter AB och Norabostäder AB. Totalt borgensåtagande till dotterbolagen uppgår per 2018-12-31 till 611 mnkr (372 mnkr respektive 239 mnkr) och utgör således ett väsentligt åtagande för kommunen. Kommunens borgensåtaganden till dotterbolagen är oförändrade jämfört med årsbokslutet 2017-12-31.

3.10 Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen har såvitt vi kunnat finna upprättats i enlighet med RKR:s rekommendation 8.2, med ett undantag (se kommentar nedan). Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en sammanfattande bild av kommunens ekonomiska resultat, ställning och åtaganden.

Enligt KRL 8 kap 2 § ska den sammanställda redovisningen omfatta de juridiska personerna i vilka kommunen har ett betydande inflytande. Enligt RKR 8:2 framgår att betydande inflytande förutsätts föreligga när kommunen innehar minst 20 % av rösterna i en annan juridisk person, men även andra faktorer ska beaktas. Det finns dock möjlighet att göra avsteg från principen om företaget har en ringa omsättning eller balansomslutning.

I den sammanställda redovisningen ingår förutom kommunen, Nora Rådhus AB (100 %), Nora Fastigheter AB (100 %) och Norabostäder AB (100 %).

Principiellt kan sägas att nyckeltalen för kommunkoncernen är väl så viktiga som kommunens då de återspeglar alla kommunens aktiviteter, oavsett om de organiserats inom kommunen eller via kommunens bolag.

Nora kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2018-12-31

2019-04-04

Nedan redovisas en ekonomisk jämförelse av koncernens resultat.

Belopp i mnkr	2018-12-31	2017-12-31
Verksamhetens netto-kostnader	-631,6	-584,7
(varav jämförelsestörande)	(0,0)	(0,0)
Skatteintäkter och stats-bidrag	637,4	614,5
Finansnetto	-8,3	-9,5
(varav jämförelsestörande)	(0,0)	(0,0)
Skatt	0,0	0,0
Årets resultat	-2,6	20,4
Nettokostnader inkl. finans-netto i relation till skatte-intäkter och bidrag	100,3 %	96,7 %

Kommentar

I år belastas koncernen med en nedskrivning på 12 mnkr avseende den gamla skolbyggnad som inrymmer Karlsängskolan och som har redovisats i Nora Fastigheter AB. Redovisningsprinciperna avseende nedskrivningar skiljer sig åt mellan kommuner och aktiebolag. I den sammanställda redovisningen ska kommunens redovisningsprinciper tillämpas. Enligt kommunala redovisningsprinciper aktualiseras en nedskrivning av en materiella anläggningstillgångar endast när tillgången inte längre uppfyller sin servicepotential. I detta fall har vi fått information om att gamla skolbyggnaden fortfarande används till skolverksamhet och tanken är att den ska göra det tills nya skolbyggnaden står klar, hösten 2023. Eftersom den gamla skolbyggnaden fortfarande uppfyller sin servicepotential borde nedskrivningen på 12 mnkr inte få genomslag i den sammanställda redovisningen i år, utan ha eliminerats. Koncernens materiella anläggningstillgångar borde således vara 12 mnkr högre i årets bokslut, samtidigt som koncernens egna kapital var högre.

3.11 Iakttagelser vid granskning av bokslut och årsredovisning

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Vi har dock noterat nedanstående:

- I kommunens anläggningsregister redovisas årets investeringar per kostnads-ställe/ansvar. Detta medför svårigheter i att identifiera en enskild anläggningstillgång, vilket kan leda till att utrangeringar och försäljningar redovisas felaktigt.

Nora kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2018-12-31
2019-04-04

- I årsbokslutet har kommunen utgått från Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagens preliminära uppgift om kommunens andel av resultatet för 2018. Något reviderat resultat för kommunalförbundet var inte fastställt vid tidpunkten för upprättande av kommunens årsredovisning.
- Kommunen redovisar i årsbokslutet 2018-12-31 pensionsåtaganden till aktiva förtroendevalda, dels som pensionsskuld och dels som ansvarsförbindelse. Dessa åtaganden har redovisats utifrån prognostiserade pensionsåtaganden per 2018-12-31 enligt pensionsförvaltaren KPA:s beräkning från december 2017. Således har ingen ny beräkning avseende pensionsåtaganden till aktiva förtroendevalda beställts av kommunen från KPA inför årets årsbokslut.

Pensionsåtagande till förtroendevalda enligt pensionsreglemente leder inte nödvändigtvis till pensionsutbetalningar. Det beror på att det finns möjlighet att vara fortsatt förtroendevald. Därtill samordnas pensionen med annan inkomst vilket gör att pensionsutbetalningarnas storlek är svår att prognostisera. Vi rekommenderar därför kommunen att inför varje årsbokslut beställa aktuella beräkningar från pensionsförvaltaren för att säkerställa att beräkningarna av pensionsåtagandena är uppdaterade och baseras på aktuella uppgifter.

- Vi har uppmärksammat att lön avseende utfört arbete i december som utbetalas månaden efter (ex. lön till timanställda, ob-ersättning) i likhet med tidigare år inte har beaktats i bokslutet (4,8 mnkr inkl. påslag för sociala avgifter). I och med att kommunen tillämpar samma princip varje år belastas kommunens resultat med lönekostnader för tolv månader varje år. Dock är löneskulden vid bokslutstidpunkten för låg med 4,8 mnkr i och med att upplupna löner för december 2018 inte bokförts i årsbokslutet.

2019-04-04

KPMG AB

Sofia Mårtensson

Auktoriserad revisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.